

ANASTAZJA OSIEWICZ

ur. 1914; Rosja

Miejsce i czas wydarzeń	Wojśławice, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Projekt "Rzemiosło. Etos i odpowiedzialność", Wojśławice, pieśni, folklor

Kiedyś wszyscy śpiewali

Kiedyś wszyscy śpiewali. Młodzież, dorośli. Gdzie ganki, gdzie kapliczki. Tylko śpiew. Były tańce. Przyjeżdżał uczyć tańczyć. Polka to się nazywało, różne nazwy. Przed wojną. Jeszcze ja panienką byłam.

1.

*Zahuczał huragan na morzu
na morzu spienionych fal
jak smutno żyć...*

[Jest to prawdopodobnie fragment piosenki z I połowy XX wieku, popularnej w lubelskim. Jej fragmenty można odnaleźć również w innych wspomnieniach z tego okresu - red.]

2.

*Wypryhajcie, hłopczy, konej
I lyhajcie spochywajcie
a ja pidu w sad wyshnewyj
w sad krynychen`ku kopat`
kopaw kopaw krynychen`ki
nedilen`ki dwi
Wykohaw ja diwchynon`ku
Ijudjam ne sobi
oj wzhe z teji krynechen`ki
orly (wony) wodu p`jut`
bo wzhe tuju diwchynon`ku
pid wynec` wedut`
Ide (jeden) wede za ruchon`ku*

druhyj za rukaw
tretiomu si serce kraje
kohaw a ne wzywaw
bodaj teji husy
z piryachkom propaly
jak ony nas rozluchyly
z kohanoju pary
jak my si kohaly
teper roziyshlysja
jak tuman po lisi

[Fragment alternatywnej wersji pieśni „Wyprzęgajcie, chłopcy, konie” - red.]

3.

Przyobiecał przeci,
na dożynkach w leci,
że po zbiorze tyj jesieni,
ze mną się ożeni.
Od sąsiada Kasia,
odmawia mnie ta sia,
lecz to wszystko nadaremni,
on się kocha we mni.

4.

Oj wzhe tretiy wechor jak diwchynu baczyw
hodzu kolo haty
i shche j ne wydaty
wyjdy diwchyno, wyjdy jedyno
wyjdy, serden`kp, potiha moja.
Ne wyjdu, kozache, ne wyjdu, sokole,
bo moja maty ne puskuje w sad hulyaty
Breshesh, diwczynno, breshesh jedyno
breshesh, serden`ko, potiha moja.
Za horamy jest dolyna, w tij dolyni jest hatyna
w tej hatyni diwczynon`ka
diwchynon`ka – holowon`ka
pod jiji kryniczkom tyczkom
po tym jiji bilym lyczkom
bile lyczko pryhornysja
czy spyt`myla podywysja
czy spyt ona czy zbudyła
zapytaj iz kym ljubyła

*z kym ljubyla i kochała
I lobyty prysyłała
Koly mene pozabula
i druhoho pryhornula
to rozbyjsja w tij dolyni
i ne wertaj z Ukrainy*

[Intonacja wskazuje na pokrewieństwo pieśni z „Hej, sokoły”, Tomasza Padury, istnieją jednak znaczne rozbieżności w tekście - red.]

5.

*Żegnał góral swe góralkę, żegnał świat daleki,
mówiąc „Kochaj mnie, dziewczyno, kochaj mnie na wieki”.
Minął roczek, pierwszy, drugi i nie widać Janka,
już góralka zapomniała te słowa kochanka.
Idzie góral do kościoła, widzi światła wszędzie,
i pyta się kościelnego: co to teraz będzie?
A kościelny odpowiada, że to ślub w kościele,
twoja luba idzie za męża, dzisiaj jej wesele.
Poszedł Janek w góry, lasy i górne krainę
Boże, Boże, weź mnie duszę, puszczę się w głąbinę.*

[Wariant pieśni biesiadnej popularnej w Małopolsce – red.]

6.

*Na szerokim morzu, okręt się kołysze
Bo mój najmilejszy już do mnie nie pisze.
Nie pisze, nie pisze, nie będzie płakała,
Bom się jeszcze z tobom wiernie nie kochała
Kochałaś, kochałaś, nie zapieraj tego
Widział sam pan Jezus z nieba wysokiego
O widzisz dziewczyno, te sucho topoli,
Jak o na rozwinie, to ty będzie moją
Kupię se dzbanuszek, będę wodę nosić
Będę ją podlewać, będę Boga prosić.
Ta biedna dziewczyna Boga uprosiła,
Ze sucha topola liście wypuściła.
A dziewczyna płacze
Albo mnie go zwróć,
Albo mnie go zapłać
A mój najmilejszy na wojnie wywija.*

*A dziewczyna płacze
Albo mnie go zwróć,
Albo mnie go zapłać
Wieżca ci nie zwrócę
Płacić ci nie myślę,
Wsiądę na konika,
pojadę za Wisłę,
Za Wisłę, za Wisłę,
za szerokie morze,
a to Tobie dziewczyno
Bóg dopomoże
7.*

*Już księżyc zejszedł, psy się uśpiły
I coś tam niedawno klaszcze pod borem.
Pewnie mnie wyjdzie mój Filon miły
Pod jaworem.
Nie bede sobie warkocz splatała,
Tylko se zwiążę płątami,
Bo bym się jeszcze bardziej spóźniła,
Bo tam mój czeka Filonek.
Przyprawie sobie skrzydła bocianie
I osiądę na jego domek
Pewnie mnie wyjdzie Filon miły
Pod zielonym jaworem*

[Wariant pieśni „Filon i Laura”, popularnej od XVIII wieku - red.]

Data i miejsce nagrania	2011-07-13, Wojśławice
Rozmawiał/a	Anna Chodkowska, Monika Samoraj
Transkrypcja	Michał Krzyżanowski
Redakcja	Michał Krzyżanowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"